ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 23.01.1990 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

19

VYHLÁŠKA
Ministerstva financií, cien a miezd Slovenskej socialistickej republiky

z 15. decembra 1989

o usmerňovaní mzdových prostriedkov v družstevných organizáciách

Ministerstvo financií, cien a miezd Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje podľa § 123 ods. 2 Zákonníka práce po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, Slovenským zväzom výrobných družstiev, Slovenským zväzom spotrebných družstiev, Slovenským zväzom bytových družstiev a Slovenskou odborovou radou:

§ 1
Rozsah platnosti

Táto vyhláška upravuje usmerňovanie mzdových prostriedkov bytových družstiev, spotrebných družstiev, výrobných a iných družstiev a družstevných podnikov (ďalej len „družstvá“), zväzov družstiev (ďalej len „zväz“) a výchovných a vzdelávacích družstevných zariadení (ďalej len „zariadenie“).

PRVÁ ČASŤ
Mzdové prostriedky

§ 2

Mzdovými prostriedkami sú prostriedky, ktoré družstevné organizácie[1]) používajú na odmeňovanie práce a na poskytovanie niektorých ďalších plnení v priamej súvislosti s pracovnou a obdobnou činnosťou. Zahŕňajú

a) prostriedky na mzdy a náhrady mzdy poskytované na základe pracovného pomeru a obdobné plnenia poskytované na základe členského pomeru,

b) prostriedky na odmeny za prácu, prípadne obdobné plnenia, poskytované na základe iného než pracovného a členského pomeru,

c) prostriedky na odmeny poskytované za výsledky v socialistickom súťažení občanom, ktorí nie sú družstevnej organizácii v pracovnom, členskom alebo inom vzťahu, pokiaľ sa títo občania môžu zúčastňovať socialistického súťaženia, ktorého výsledky družstevná organizácia hodnotí,

d) sumy, ktoré družstevné organizácie refundujú iným organizáciám na úhradu plnení uvedených v písmenách a) a b),

e) sumy zodpovedajúce základným mzdám v prípadoch, keď mladiství v období prípravy na prácu, žiaci stredných odborných učilíšť a osobitných odborných učilíšť (ďalej len „odborné učilištia“) a občania, ktorí nie sú v pracovnoprávnom vzťahu k družstevnej organizácii (napr. príslušníci vojenských útvarov, občania z nápravnovýchovných zariadení, pracovníci zahraničných organizácií), vykonávajú pre družstevnú organizáciu práce, ktoré táto riadi alebo zabezpečuje

pracovnými prostriedkami (mzdová hodnota práce); pri práci vykonávanej žiakmi odborných učilíšť v období odborného rozvoja a občanmi, ktorí nie sú k družstevnej organizácii v pracovnoprávnom vzťahu, zahŕňa mzdová hodnota práce aj sumy zodpovedajúce ostatným zložkám mzdy a náhradám mzdy, ak sa v odseku 6 neustanovuje inak.

(2) Mzdové prostriedky sú súčasťou nákladov alebo fondu odmien družstevných organizácií, prípadne iného obdobného fondu alebo zisku družstva, ak družstvo fond odmien nezriaďuje (ďalej len „fond odmien“). V družstvách tvorí tá časť mzdových prostriedkov, ktorá je súčasťou nákladov príslušného družstva, jeho mzdové a ostatné osobné náklady.

(3) Do ostatných osobných nákladov družstevných organizácií sa zahŕňajú

a) prostriedky na odmeny a plnenia uvedené v odseku 1 písm. b) včítane odmien členom komplexných racionalizačných brigád a súm refundovaných na úhradu týchto odmien a plnení,

b) prostriedky na odmeny uvedené v odseku 1 písm. c), ak sa nehradia z fondu odmien,

c) prostriedky na mzdové vyrovnanie[2]) poskytnuté pracovníkom družstevnej organizácie včítane súm refundovaných iným organizáciám na úhradu tohto vyrovnania,

d) sumy refundované iným organizáciám na úhradu náhrad mzdy, ak sa refundujú len tieto náhrady.

(4) Družstevné organizácie nemajú povinnosť zahrnúť do mzdových prostriedkov plnenia uvedené v odseku 1 písm. a) a b), ktoré sa im refundujú zo mzdových prostriedkov iných organizácií; ak zahrnú tieto plnenia do mzdových prostriedkov, vylúčia ich pri prijatí refundovanej sumy.

(5) Ak družstevné organizácie poskytujú plnenia uvedené v odseku 1 písm. a) a b) a vyplácajú ich v inej ako československej mene, zahŕňajú do mzdových prostriedkov len sumy vyplácané v československej mene.

(6) Družstvá, ktoré vykonávajú obchodnú činnosť, zahŕňajú do mzdových prostriedkov ako mzdovú hodnotu práce vykonávanej žiakmi odborných učilíšť [odsek 1 písm. e)] pri vykonávaní tejto činnosti len sumy zodpovedajúce odmene za produktívnu prácu žiakov.[3])

§ 3

(1) Družstvá usmerňujú výšku mzdových a ostatných osobných nákladov, ak sa v odsekoch 2 a 3 neustanovuje inak, zväzy a zariadenia výšku mzdových prostriedkov.

(2) Bytové družstvá, ktorých skutočný zisk z výkonov ostatných stredísk hospodárenia neprekročí 200 tis. Kčs za kalendárny rok, výšku mzdových a ostatných osobných nákladov neusmerňujú.

(3) Družstvá nezdružené do zväzov výšku mzdových a ostatných osobných nákladov neusmerňujú.

(4) Výška mzdových prostriedkov sa usmerňuje bez fondu odmien, ktorý sa pre tento účel zo mzdových prostriedkov vylučuje.

DRUHÁ ČASŤ
Usmerňovanie mzdových a ostatných osobných nákladov

§ 4
Spôsob usmerňovania

(1) Výška mzdových a ostatných osobných nákladov sa usmerňuje v závislosti na výške čistej produkcie,[4]) prípadne na výške iného ukazovateľa[5]) (ďalej len „čistá produkcia“) alebo prostredníctvom sústavy tarifných miezd alebo maximálneho podielu týchto nákladov na mzdových prostriedkoch alebo osobitným spôsobom (určením percentuálneho zvýšenia alebo zníženia mzdových a ostatných osobných nákladov).

(2) O spôsobe usmerňovania mzdových a ostatných osobných nákladov podľa odseku 1, s výnimkou spôsobu využívajúceho maximálny podiel týchto nákladov na mzdových prostriedkoch, rozhodne družstvo. Družstvo nemôže tento spôsob v kalendárnom roku meniť.

(3) Pri usmerňovaní mzdových a ostatných osobných nákladov v závislosti na inom ukazovateli[5]) ako čistej produkcii sa určí tento zároveň s normatívom v súlade s § 5 ods. 2 písm. b).

(4) Družstvo, ktoré vznikne k 1. januáru kalendárneho roka, usmerňuje mzdové a ostatné osobné náklady v tomto kaledárnom roku prostredníctvom sústavy tarifných miezd. Družstvo, ktoré vznikne v priebehu kalendárneho roka, usmerňuje mzdové a ostatné osobné náklady týmto spôsobom ešte v ďalšom kalendárnom roku.

(5) Spôsob usmerňovania mzdových a ostatných osobných nákladov využívajúci maximálny podiel mzdových a ostatných osobných nákladov na mzdových prostriedkoch určí Ministerstvo financií, cien a miezd SSR po dohode so Slovenskou komisiou pre plánovanie a vedeckotechnický rozvoj a príslušným zväzom.

§ 5
Normatívy

(1) Družstvám sa určia podľa spôsobu usmerňovania mzdových a ostatných osobných nákladov normatívy jednotne pre družstvá s rovnakým charakterom činnosti, prípadne pre všetky družstvá. Normatívy určí Ministerstvo financií, cien a miezd SSR po dohode so Slovenskou komisiou pre plánovanie a vedeckotechnický rozvoj a príslušným zväzom tak, aby vývoj mzdových a ostatných osobných nákladov zodpovedal cieľom, zámerom a proporciám štátneho plánu.

(2) Normatívmi sa vymedzujú na obdobie päťročného plánu (všetky roky tohto obdobia) a samostatne na rok 1990

a) rozdelenie mzdových prostriedkov na mzdové a ostatné osobné náklady a fond odmien v pomere 93:7 pre zistenie východiskovej základne týchto nákladov alebo podielu mimotarifných zložiek mzdy; toto ustanovenie sa nevzťahuje na bytové družstvá,

b) percentuálny prírastok alebo pokles mzdových a ostatných osobných nákladov za 1 percento prírastku alebo poklesu čistej produkcie (prírastkový normatív) alebo zníženie percentuálneho podielu mzdových a ostatných osobných nákladov na čistej produkcii (normatív zníženia mzdovej náročnosti), ak sa usmerňujú mzdové a ostatné osobné náklady v závislosti na výške čistej produkcie,

c) percentuálne zvýšenie sumy, ktorá zodpovedá regulačnej základni, ak sa usmerňujú mzdové a ostatné osobné náklady prostredníctvom sústavy tarifných miezd,

d) percentuálne zvýšenie, prípadne zníženie mzdových a ostatných osobných nákladov, ak sa usmerňujú tieto náklady osobitným spôsobom.

(3) Ak sa usmerňujú mzdové a ostatné osobné náklady prostredníctvom pravidla určujúceho ich maximálny podiel na celkových mzdových prostriedkoch, určí sa pre príslušné družstvá normatív vyjadrujúci tento podiel.

§ 6
Plán mzdových a ostatných osobných nákladov

(1) Družstvo si vymedzí v ročnom pláne miezd ročný objem mzdových a ostatných osobných nákladov. Využíva pritom výsledky činnosti (prírastok, pokles alebo objem čistej produkcie) a ďalšie činitele (počet a štruktúru pracovníkov, fond pracovného času a pod.), ktoré ovplyvňujú výšku mzdových a ostatných osobných nákladov a s ktorými uvažuje vo svojom pláne a postupuje obdobne ako pri zisťovaní prípustného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov za kalendárny rok.

(2) Pri vymedzení ročného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov môže družstvo použiť ako východiskovú základňu očakávanú výšku príslušných ukazovateľov. Ak sa odlišuje táto východisková základňa od východiskovej základne zistenej podľa § 8 ods. 5, § 10 ods. 5, § 11 ods. 4 alebo § 22 ods. 1 a 2 tak, že umožňuje družstvu plánovať o viac ako 0,5 % vyšší objem mzdových a ostatných osobných nákladov, družstvo upresní najneskôr do konca I. štvrťroka kalendárneho roka ročný plán miezd podľa východiskovej základne zistenej podľa § 8 ods. 5, § 10 ods. 5, § 11 ods. 4 alebo § 22 ods. 1 a 2.

(3) Ročný objem mzdových a ostatných osobných nákladov rozdelí družstvo na jednotlivé polroky. Na rovnaké časové obdobia rozdelí, ak uplatňuje prírastkový normatív alebo normatív zníženia mzdovej náročnosti, plánovanú ročnú výšku čistej produkcie. V rámci plánovaného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov osobitne vymedzí plánovaný objem ostatných osobných nákladov.

(4) Ročný objem mzdových a ostatných osobných nákladov a jeho rozdelenie na jednotlivé polroky môže družstvo meniť len do posledného dňa obdobia, ktorého sa zmena týka.

(5) Družstvá nezdružené do zväzov a bytové družstvá uvedené v § 3 ods. 2 vymedzia v ročnom pláne objem mzdových a ostatných osobných nákladov podľa vlastného rozhodnutia.

(6) Družstvá nezdružené do zväzov zahrnú do mzdových a ostatných osobných nákladov plnenia (§ 2 ods. 1) nehradené z fondu odmien (§ 17 ods. 3). Plánovanú výšku mzdových a ostatných osobných nákladov družstvo vymedzí pre príslušný rok sumou, ktorá zodpovedá plánovanému počtu a štruktúre pracovníkov a mzdovým tarifám, príplatkom a doplatkom ku mzde a iným obdobným plneniam včítane náhrad miezd.

§ 7
Hodnotenie skutočného vývoja

Družstvo hodnotí v priebehu plnenia plánu polročne na základe prípustného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov, či za obdobie od začiatku roka (hodnotené obdobie) neprekročilo určený normatív alebo limit. Prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov zisťuje podľa ďalších ustanovení tejto vyhlášky.

§ 8
Usmerňovanie mzdových a ostatných osobných nákladov v závislosti na výške čistej produkcie

(1) Družstvo, ktorému je určený prírastkový normatív, zistí prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov

a) za kalendárny rok tak, že východiskovú základňu týchto nákladov vydelí stomi a vynásobí percentom rastu alebo poklesu čistej produkcie oproti východiskovej základni, ktoré upraví určeným normatívom [§ 5 ods. 2 písm. b)],

b) v priebehu kalendárneho roka tak, že objem týchto nákladov plánovaný na hodnotené obdobie vydelí stomi a vynásobí percentom prekročenia alebo neplnenia plánu čistej produkcie za hodnotené obdobie, ktoré upraví určeným normatívom.

(2) Družstvo, ktorému je určený normatív zníženia mzdovej náročnosti, zistí prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov

a) za kalendárny rok tak, že skutočný objem čistej produkcie vydelí stomi a vynásobí percentuálnym podielom, ktorý vypočíta podľa odseku 6,

b) v priebehu kalendárneho roka tak, že objem týchto nákladov plánovaný na hodnotené obdobie vydelí stomi a vynásobí percentom plnenia plánu čistej produkcie za hodnotené obdobie,

c) objem čistej produkcie družstvo zvýši alebo zníži pripočítaním alebo odpočítaním určeného percentuálneho podielu zo sumy služieb obyvateľstvu redukovaných a dodávok pre vnútorný obchod v maloobchodných cenách, o ktorú zvýšilo alebo znížilo ich objem za hodnotené obdobie nad alebo pod skutočný objem za rovnaké obdobie minulého roka.

(3) Družstvo môže prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov, ktorý zistí podľa odseku 1 alebo 2, zvýšiť o sumu, o ktorú celkový objem odmien za využitie vynálezov, priemyselných vzorov a zlepšovacích návrhov a za vyhodnotené riešenie tematických úloh a plnení uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a b), ktoré sú spojené so zabezpečovaním prípravy na obranu štátu a hradia sa zo štátneho rozpočtu (ďalej len „vybrané odmeny“), zúčtovaných v hodnotenom období na výplatu, prekročí celkový objem týchto odmien zúčtovaných v rovnakom období predchádzajúceho roka na výplatu.

(4) Bytové družstvo zvýši prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov, ktorý zistí podľa odseku 1 alebo 2, o sumu odmien vyplatených funkcionárom družstva a mzdy, náhrady mzdy a obdobné plnenia zúčtované do nákladov stredísk bytového hospodárstva alebo do nákladov stavieb pri svojpomocnej bytovej výstavbe.

(5) Východiskovou základňou mzdových a ostatných osobných nákladov je ich prípustný objem v predchádzajúcom roku, znížený v bytových družstvách o odmeny vyplatené funkcionárom družstva a mzdy, náhrady mzdy a obdobné plnenia zúčtované do nákladov stredísk bytového hospodárstva alebo do nákladov stavieb pri svojpomocnej bytovej výstavbe. Východiskovou základňou pri zisťovaní prírastku alebo poklesu čistej produkcie je skutočnosť dosiahnutá v predchádzajúcom roku.

(6) Ak je družstvu určený normatív zníženia mzdovej náročnosti, používa namiesto východiskovej základne percentuálny podiel mzdových a ostatných osobných nákladov na čistej produkcii plánovaný v predchádzajúcom roku, ktorý kráti podľa určeného normatívu.

§ 9
Usmerňovanie mzdových a ostatných osobných nákladov prostredníctvom sústavy tarifných miezd

(1) Družstvo zistí prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov tak, že regulačnú základňu (odsek 3), ktorá zodpovedá príslušným plneniam, zúčtovaným na výplatu v hodnotenom období, zvýši za každý uplynulý rok od roku, z ktorého vychádza pri zisťovaní podielu mimotarifnej zložky miezd a tiež za hodnotené obdobie podľa určeného normatívu a po tomto zvýšení ju doplní o podiel mimotarifných zložiek a o sumu plnení nezahrňovaných do tohto podielu [odsek 5 písm. c) a d)], ktoré zúčtovalo za hodnotené obdobie na výplatu. Ak musí družstvo v priebehu roka zmeniť

podiel mimotarifných zložiek (odsek 7), zisťuje prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov podľa regulačnej základne a podielu mimotarifných zložiek za obdobie pred a po zmene tohto podielu.

(2) Družstvo, ktoré za hodnotené obdobie zníži skutočný prepočítaný počet pracovníkov oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka a nemá určený útlmový program, môže zvýšiť prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov o polovicu sumy, ktorá vyplýva zo zníženia tohto počtu pracovníkov, ak skutočný objem čistej produkcie za hodnotené obdobie nepoklesne oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka o vyššiu sumu, ako je suma zvýšenia prípustného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov. Sumu, ktorá vyplýva zo zníženia počtu pracovníkov, družstvo zistí tak, že prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov najprv vydelí skutočným prepočítaným počtom pracovníkov za hodnotené obdobie a potom vynásobí znížením skutočného prepočítaného počtu pracovníkov.

(3) Regulačnou základňou mzdových a ostatných osobných nákladov je súhrn

a) časových, úkolových, podielových a zmiešaných miezd bez vplyvu plnenia výkonových noriem,

b) mzdových príplatkov a doplatkov bez príplatkov za prácu nadčas.

(4) Družstvo upraví regulačnú základňu o vplyv plnenia výkonových noriem tak, že celkový objem úkolovej mzdy a úkolovej zložky zmiešanej mzdy vydelí koeficientom vyjadrujúcim plnenie týchto noriem, ktoré zistí na základe celkového objemu normohodín a všetkých hodín odpracovaných v príslušnej forme mzdy.

(5) Podiel mimotarifných zložiek v percentách na regulačnej základni si družstvo, ktoré usmerňuje mzdové a ostatné osobné náklady prostredníctvom sústavy tarifných miezd od 1. januára 1990, odvodí z objemu týchto zložiek v roku 1989 a z regulačnej základne, ktorá zodpovedá príslušným plneniam (odsek 3) zúčtovaným v roku 1989 na výplatu. Objem mimotarifných zložiek zistí tak, že z použiteľného objemu mzdových prostriedkov za rok 1989 odpočíta

a) sumu fondu odmien, ktorá zodpovedá určenému normatívu rozdelenia mzdových prostriedkov na mzdové a ostatné osobné náklady a fond odmien, v bytových družstvách skutočnému prídelu do fondu odmien (§ 22 ods. 1),

b) regulačnú základňu, ktorá zodpovedá príslušným plneniam zúčtovaným v roku 1989 na výplatu,

c) sumu náhrad miezd zúčtovaných v roku 1989 na výplatu,

d) sumu vybraných odmien (§ 8 ods. 3 a 4) zúčtovaných v roku 1989 na výplatu.

(6) Družstvo, ktoré usmerňuje mzdové a ostatné osobné náklady prostredníctvom sústavy tarifných miezd od 1. januára 1991 alebo neskôr, odvodí si podiel mimotarifných zložiek obdobne podľa odseku 5 z údajov zistených za posledný rok pred uplatnením tohto spôsobu usmerňovania.

(7) Ak družstvo uplatní v kalendárnom roku iné stupnice mzdových taríf než v roku, z ktorého sa vychádza pri zisťovaní mimotarifných zložiek, zmení podiel mimotarifných zložiek, ktorý si odvodilo podľa odseku 5 alebo 6. Vplyv iných stupníc mzdových taríf premietne družstvo na základe príslušnej kvantifikácie do regulačnej základne za predchádzajúci rok a podiel mimotarifných zložiek si odvodí obdobne podľa odseku 5 z prípustného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov po vylúčení vplyvu zvýšenia regulačnej základne podľa normatívu a ďalších údajov zistených za predchádzajúci rok.

§ 10
Usmerňovanie mzdových a ostatných osobných nákladov prostredníctvom ich podielu na mzdových prostriedkoch

(1) Družstvo zistí prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov za kalendárny rok tak, že pri

a) zvýšení skutočného objemu mzdových prostriedkov oproti ich východiskovej základni vydelí tento objem stomi a vynásobí podielom mzdových a ostatných osobných nákladov, ktorý je určený normatívom rozdelenia mzdových prostriedkov na mzdové a ostatné osobné náklady a fond odmien,

b) znížení skutočného objemu mzdových prostriedkov oproti ich východiskovej základni vydelí túto základňu stomi a vynásobí podielom mzdových a ostatných osobných nákladov, ktorý je určený normatívom rozdelenia mzdových prostriedkov na mzdové a ostatné osobné náklady a fond odmien.

(2) Ak je skutočný prídel fondu odmien zo zisku včítane prípadného doplnenia zisku na rozdelenie vyšší než skutočné výplaty z fondu odmien, družstvo použije pri zisťovaní prípustného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov podľa odseku 1 písm. a) skutočný objem mzdových prostriedkov zahrňujúci tento prídel do fondu odmien namiesto skutočných výplat z fondu odmien.

(3) V priebehu kalendárneho roka je prípustný objem mzdových a ostatných nákladov zhodný s objemom týchto nákladov plánovaným na hodnotené obdobie.

(4) Družstvo môže prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov, ktorý zistí podľa odsekov 1 a 3, zvýšiť podľa § 8 ods. 3.

(5) Východiskovú základňu mzdových prostriedkov pre družstvá určí jednotne Ministerstvo financií, cien a miezd SSR po dohode zo Slovenskou komisiou pre plánovanie a vedeckotechnický rozvoj a príslušným zväzom.

§ 11
Osobitný spôsob usmerňovania mzdových a ostatných osobných nákladov

(1) Družstvo zistí prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov za kalendárny rok tak, že východiskovú základňu týchto nákladov zvýši alebo zníži

a) v závislosti na určenom normatíve (§ 5 ods. 2 písm. d),

b) v rozsahu zodpovedajúcom percentuálnemu zvýšeniu alebo polovici percentuálneho zníženia skutočného prepočítaného počtu pracovníkov oproti predchádzajúcemu roku; pri zvýšení prípustného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov nesmie jeho pomer ku skutočnému objemu mzdových prostriedkov za kalendárny rok prevýšiť pomer určený normatívom rozdelenia mzdových prostriedkov [§ 5 ods. 2 písm. a)]. Ak je prídel do fondu odmien zo zisku včítane prípadného doplnenia zisku na rozdelenie vyšší než výplaty z fondu odmien, hodnotí družstvo dodržanie tohto pomeru na základe skutočného objemu mzdových prostriedkov, ktorý zahŕňa prídel do fondu odmien namiesto súm zúčtovaných z tohto fondu na výplatu.

(2) V priebehu kalendárneho roka je prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov zhodný s objemom týchto nákladov plánovaným na hodnotené obdobie.

(3) Družstvo môže prípustný objem mzdových a ostatných osobných nákladov, ktorý zistí podľa odseku 1, zvýšiť podľa § 8 ods. 3 a 4.

(4) Východiskovou základňou mzdových a ostatných osobných nákladov je ich prípustný objem v predchádzajúcom roku bez zvýšenia alebo zníženia podľa odseku 1 písm. b) a v bytových družstvách znížený o odmeny vyplatené funkcionárom družstva a mzdy, náhrady mzdy a obdobné plnenia zúčtované do nákladov stredísk bytového hospodárstva alebo do nákladov stavieb pri svojpomocnej bytovej výstavbe.

§ 12
Prekročenie a úspora mzdových a ostatných osobných nákladov

(1) Družstvo prekročí mzdové a ostatné osobné náklady, ak ich skutočný objem za hodnotené obdobie včítane zmeny zostatku ich časového rozlíšenia, vykázaného na príslušných účtoch, pri usmerňovaní mzdových a ostatných osobných nákladov normatívnym vzťahom a bez zmeny tohto zostatku pri usmerňovaní mzdových a ostatných osobných nákladov ostatnými spôsobmi je vyšší ako prípustný objem týchto nákladov. Rozdiel je prekročením mzdových a ostatných osobných nákladov.

(2) Pri prekročení mzdových a ostatných osobných nákladov družstvo

a) viaže v priebehu kalendárneho roka vo fonde odmien sumu, ktorá zodpovedá vykázanému prekročeniu,

b) vykoná za kalendárny rok regulačný odvod podľa príslušného nariadenia vlády,

c) prijme opatrenia umožňujúce znížiť spotrebu miezd a iných plnení (§ 2 ods. 1) a vyrovnať vykázané prekročenie v ďalších obdobiach, ak nemôže prekročenie v plnom rozsahu viazať vo fonde odmien; tieto opatrenia prijme tiež pri prerozdelení zisku v súvislosti so zaplatením regulačného odvodu.

(3) Družstvo vykáže úsporu mzdových a ostatných osobných nákladov, ak skutočný objem týchto nákladov za hodnotené obdobie, včítane zmeny zostatku ich časového rozlíšenia, vykázaného na príslušných účtoch, pri usmerňovaní mzdových a ostatných osobných nákladov normatívnym vzťahom alebo bez zmeny tohto zostatku pri usmerňovaní ostatných osobných nákladov ostatnými spôsobmi je nižší než prípustný objem týchto nákladov. Rozdiel je úsporou mzdových a ostatných osobných nákladov.

TRETIA ČASŤ
Usmerňovanie mzdových prostriedkov

§ 13
Limit a plán mzdových prostriedkov

(1) Výška mzdových prostriedkov zväzu a zariadenia sa usmerňuje limitom, ktorý vymedzuje absolútnu výšku (objem) týchto prostriedkov.

(2) Limit určí zariadeniu zväz po dohode s Ministerstvom financií, cien a miezd SSR a Slovenskou komisiou pre plánovanie a vedeckotechnický rozvoj. Zväzu určí limit Ústredný výbor zväzu družstiev, prípadne predstavenstvo.

(3) Zväz a zariadenie si vymedzí v ročnom pláne miezd ročný objem mzdových prostriedkov, ktorý zodpovedá najviac určenému limitu. Tento objem rozdelí na jednotlivé polroky. V rámci plánovaného objemu mzdových prostriedkov osobitne vymedzí plánovaný objem ostatných osobných nákladov.

(4) Ročný objem mzdových prostriedkov a ostatných osobných nákladov a ich rozdelenie na jednotlivé polroky môže zväz a zariadenie meniť len do posledného dňa obdobia, ktorého sa zmena týka.

§ 14
Hodnotenie skutočného vývoja

(1) Zväz a zariadenie hodnotí v priebehu plnenia plánu polročne na základe prípustného objemu mzdových prostriedkov, či za obdobie od začiatku roka (hodnotené obdobie) neprekročili určený limit.

(2) Prípustný objem mzdových prostriedkov zistí ako súhrn

a) objemu mzdových prostriedkov plánovaného na hodnotené obdobie,

b) sumy, o ktoré celkový objem vybraných odmien (§ 8 ods. 3) zúčtovaných v kalendárnom roku na výplatu prekročí celkový objem týchto odmien zúčtovaných v rovnakom období predchádzajúceho roka na výplatu.

§ 15
Prekročenie a úspora mzdových prostriedkov

(1) Zväz a zariadenie prekročí mzdové prostriedky, ak je ich skutočný objem bez výplat z fondu odmien [§ 17 ods. 5 písm. a) a b)] za hodnotené obdobie vyšší než prípustný objem mzdových prostriedkov. Rozdiel je prekročením mzdových prostriedkov.

(2) Pri prekročení mzdových prostriedkov zväz a zariadenie

a) viaže v priebehu kalendárneho roka vo fonde odmien sumu, ktorá zodpovedá vykázanému prekročeniu, a ak nemôže prekročenie v plnom rozsahu viazať vo fonde odmien, prijme opatrenia umožňujúce znížiť spotrebu miezd a iných plnení (§ 2 ods. 1) a vyrovnať vykázané prekročenie v ďalších obdobiach,

b) odvedie sumu viazanú vo fonde odmien za kalendárny rok do rozpočtu, na ktorý je svojimi príjmami a výdavkami alebo finančným vzťahom (príspevkom alebo odvodom) napojená.

(3) Sumu prekročenia mzdových prostriedkov vykázanú za celý rok, ktorú neuhradí podľa odseku 2 písm. b), viaže vo fonde odmien v ďalších rokoch. Povinnosť viazať vo fonde odmien sumu doteraz neuhradeného prekročenia zanikne, ak toto prekročenie podľa odseku 2 písm. b) uhradí.

(4) Zväz a zariadenie vykáže úsporu mzdových prostriedkov, ak je skutočný objem mzdových prostriedkov bez výplat z fondu odmien [§ 17 ods. 5 písm. a) a b)] za hodnotené obdobie nižší než ich prípustný objem. Rozdiel je úsporou mzdových prostriedkov.

ŠTVRTÁ ČASŤ
Fond odmien

§ 16
Tvorba fondu odmien

(1) Družstvá môžu vytvárať fond odmien zo zisku včítane prípadného doplnenia zisku na rozdelenie.

(2) Zväzy a zariadenia môžu vytvárať fond odmien, a to mimo určeného limitu mzdových prostriedkov. Zdrojom fondu odmien je podiel z vyšších príjmov a z úspor na výdavkoch, ktoré sa nedosahujú na úkor uspokojovania spoločenských potrieb, prípadne podiel zo zlepšenia celkového výsledku hospodárenia.

(3) Podiel z vyšších príjmov a podiel z úspor na výdavkoch s výnimkou podielu z úspor mzdových prostriedkov určí

a) Ministerstvo financií, cien a miezd SSR po dohode so Slovenskou komisiou pre plánovanie a vedeckotechnický rozvoj na návrh zväzu jednotne pre všetky zariadenia v jeho pôsobnosti,

b) ústredný výbor zväzu družstiev alebo predstavenstvo pre zväz.

(4) Z úspory mzdových prostriedkov (§ 15 ods. 4) môže zväz a zariadenie prideliť do fondu odmien 80 % .

(5) Fond odmien vytvorený podľa odseku 1 alebo 2 si družstvá, zväz a zariadenie dopĺňajú

a) prevodom z fondu odmien iných organizácií,

b) dotáciami poskytnutými z rozpočtu zväzu, z rezortných fondov a celodružstevných fondov.

(6) Zväz môže doplňovať fond odmien družstva a zariadenia zo svojho rozpočtu, rezortného alebo celodružstevného fondu po prerokovaní s Ministerstvom financií, cien a miezd SSR a Slovenskou komisiou pre plánovanie a vedeckotechnický rozvoj.

§ 17
Použitie fondu odmien

(1) Družstvá s výnimkou bytových družstiev a družstiev nezdružených do zväzov z fondu odmien

a) hradia pracovníkom podiely na hospodárskych výsledkoch, odmeny podľa mzdových predpisov pre uplatňovanie mzdových foriem[6]) s výnimkou odmien za pracovnú pohotovosť, odmien za kŕmenie a výcvik služobných psov, osobitných ročných odmien poskytovaných pri práci s chemickými karcinogénmi[7]) a odmien za vedenie služobných vozidiel,[8]) a obdobné plnenia žiakom odborných učilíšť v období odborného rozvoja,

b) hradia predsedom a riaditeľom prémie za ročné výsledky práce a cieľové odmeny,

c) hradia pracovníkom prémie alebo ich časť a žiakom odborných učilíšť v období odborného rozvoja obdobné plnenia; ak taký postup určia vnútornými mzdovými predpismi alebo kolektívnymi zmluvami,

d) prevádzajú sumy do svojich ostatných fondov,

e) prevádzajú sumy do fondu odmien iných organizácií s predchádzajúcim súhlasom príslušného odborového orgánu.

(2) Bytové družstvá z fondu odmien

a) hradia pracovníkom podiely na hospodárskych výsledkoch,

b) hradia predsedom alebo riaditeľom prémie za ročné výsledky práce a cieľové odmeny,

c) hradia pracovníkom prémie alebo ich časť a žiakom odborných učilíšť období odborného rozvoja obdobné plnenia a odmeny podľa mzdových predpisov pre uplatňovanie mzdových foriem[6]) s výnimkou odmien za pracovnú pohotovosť, odmien za kŕmenie a výcvik služobných psov a odmien za vedenie služobných vozidiel,[8]) ak taký postup určia vnútornými mzdovými predpismi alebo kolektívnymi zmluvami,

d) prevádzajú sumy podľa odseku 1 písm. d) a e).

(3) Družstvá nezdružené do zväzov z fondu odmien, a ak netvoria fond odmien, zo zisku

a) hradia pracovníkom podiely na hospodárskych výsledkoch, prémie a odmeny podľa mzdových predpisov s výnimkou odmien za kŕmenie a výcvik služobných psov, osobitných ročných odmien poskytovaných pri práci s chemickými karcinogénmi[7]) a odmien za vedenie služobných vozidiel[8]) a obdobné plnenia žiakom odborných učilíšť v období odborného rozvoja,

b) prevádzajú sumy iným organizáciám.

(4) Družstvá nezdružené do zväzov účtujú prostriedky pridelené do fondu odmien na osobitnom účte a ich zostatok prevádzajú do nasledujúceho roka. Ak družstvo vykáže stratu, použije na jej úhradu i zostatok fondu odmien z minulých rokov.

(5) Zväz a zariadenie z fondu odmien

a) hradia pracovníkom podiely na hospodárskych výsledkoch a vedúcim pracovníkom zvýšenie ročných odmien,

b) môžu hradiť pracovníkom prémie a odmeny podľa mzdových predpisov s výnimkou odmien za pracovnú pohotovosť, odmien za kŕmenie a výcvik služobných psov a odmien za vedenie služobných vozidiel,[8])

c) prevádzajú sumy podľa odseku 1 písm. d) a e).

(6) Družstvo, zväz a zariadenie môžu použiť z fondu odmien podľa odsekov 1, 2 a 5 len sumu, ktorá nie je viazaná [§ 12 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 2 písm. a) a ods. 3], ak sa neustanovuje ďalej inak (§ 23 ods. 1).

(7) Zostatok fondu odmien prevádza družstvo, zväz a zariadenie do nasledujúceho roku.

§ 18

(1) Družstvo si vymedzí v ročnom pláne miezd ročný fond odmien (tvorbu), ktorý zodpovedá rozdeleniu plánovaného zisku včítane prípadného doplnenia zisku na rozdelenie, a použitie fondu, odmien včítane prípadnej zmeny jeho zostatku. Ročný fond odmien (tvorbu i použitie) rozdelí na jednotlivé polroky. Zmeny tohto objemu a jeho rozdelenie môže vykonávať len do posledného dňa obdobia, ktorého sa zmena týka.

(2) V prípadoch zníženej tvorby fondu odmien oproti predchádzajúcemu obdobiu kalendárneho roka sa nepovažuje použitie fondu odmien družstva, ktoré prekračuje jeho tvorbu, za neoprávnené, ak použije fond odmien len do výšky jeho zostatku vykázaného na konci predchádzajúceho obdobia kalendárneho roka alebo podľa § 23 ods. 1 poslednej vety.

(3) Ak nesplní družstvo, zväz a zariadenie povinnosti podľa § 113 ods. 2 Zákonníka práce, považuje sa akékoľvek použitie fondu odmien za neoprávnené.

(4) Pri nedostatočnej tvorbe fondu odmien môže družstvo rozhodnutie o konečnej výške úhrady prémií a odmien z tohto fondu odložiť, najneskôr však do schválenia ročnej účtovnej závierky za nasledujúci kalendárny rok.

PIATA ČASŤ
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 19

Osobitný postup pri zisťovaní prípustného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov alebo mzdových prostriedkov určí na návrh zväzu vo výnimočných prípadoch na odstránenie nezrovnalostí a tvrdostí Ministerstvo financií, cien a miezd SSR po dohode so Slovenskou komisiou pre plánovanie a vedeckotechnický rozvoj.

§ 20

Družstvo upraví vnútorné mzdové predpisy pre uplatňovanie mzdových foriem bez odkladu tak, aby jednotlivé zložky miezd, ktoré sa podľa nich vyplácajú a zahŕňajú do mzdových a ostatných osobných nákladov alebo sa hradia z fondu odmien, zodpovedali plánovanému objemu týchto

nákladov a plánovanému použitiu fondu odmien. Súčasne zabezpečí, aby zložky mzdy hradené z fondu odmien [§ 17 ods. 1 písm. a) a c) a ods. 2 písm. a) a c)] sa nezahrňovali do základu pre výpočet percentuálnej alebo úkolovej sadzby pri odmeňovaní podielovou, úkolovou a zmiešanou mzdou.

§ 21

(1) Východiskovú základňu mzdových a ostatných osobných nákladov, čistej produkcie (§ 8 ods. 5 a § 11 ods. 4) a mzdových prostriedkov (§ 10 ods. 5) zníži alebo zvýši družstvo o sumu, ktorá zodpovedá organizačným a metodickým zmenám. V rámci bežného usmerňovania vývoja ekonomiky zníži alebo zvýši družstvo podľa príslušného opatrenia vlády prípadne tiež východiskovú základňu čistej produkcie o vplyv zmeny cien alebo ostatných ekonomických nástrojov.

(2) Družstvo, ktoré usmerňuje mzdové a ostatné osobné náklady prostredníctvom sústavy tarifných miezd, upraví podiel mimotarifných zložiek pri organizačných zmenách o vplyv týchto zmien. Nový podiel si odvodí obdobne podľa § 9 ods. 5 z prípustného objemu mzdových a ostatných osobných nákladov a ďalších údajov zistených za predchádzajúci rok.

§ 22

(1) Pre rok 1990 je východiskovou základňou mzdových a ostatných osobných nákladov použiteľný objem mzdových prostriedkov za rok 1989 znížený o sumu fondu odmien, ktorá zodpovedá normatívu rozdelenia mzdových prostriedkov na mzdové a ostatné osobné náklady a fond odmien a v bytových družstvách skutočnému prídelu do fondu odmien.

(2) Percentuálny podiel mzdových a ostatných osobných nákladov na čistej produkcii za rok 1989 si odvodia družstvá, ktoré usmerňujú mzdové a ostatné osobné náklady normatívom zníženia mzdovej náročnosti, z východiskovej základne týchto nákladov podľa odseku 1 a skutočného objemu čistej produkcie.

§ 23

(1) Družstvo hradí v roku 1990 z fondu odmien podľa § 17 ods. 1 písm. c) a ods. 2 písm. c) tiež prémie alebo časť prémií, na ktoré vznikol pracovníkom nárok podľa plnenia úloh (ukazovateľov, podmienok) do 31. decembra 1989. Ak tieto prémie alebo časť prémií hradilo v roku 1989 z nákladov a vytvorilo si ku koncu roku 1989 na ich výplatu rezervu v nákladoch, môže sumu zodpovedajúcu nevyužitej rezerve previesť do fondu odmien a upraviť o túto sumu zostatok fondu odmien na začiatku roku 1990. Na úhradu týchto prémií alebo časti prémií použijú družstvá prípadne tiež sumu, ktorú si pridelia do fondu odmien v roku 1990 a ktorá je viazaná. Ak nemajú vo fonde odmien ku dňu výplaty dostatočnú sumu, môže použitie fondu odmien prekročiť jeho tvorbu.

(2) Zväz a zariadenie zníži prípustný objem mzdových prostriedkov v roku 1990 o sumu prekročenia mzdových prostriedkov vykázaného za rok 1989 a v roku 1991 o sumu prekročenia mzdových prostriedkov vykázaného za rok 1990, ak nemajú v roku 1989 a 1990 právo tvoriť fond odmien a neuhradia príslušnú sumu z tohto fondu.

§ 24

Nároky a povinnosti družstevných organizácií vzniknuté do 31. decembra 1989 sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

§ 25

(1) Podľa tejto vyhlášky postupujú družstevné organizácie už od začiatku roku 1990 s výnimkou spotrebných družstiev, na ktoré sa vzťahuje v roku 1990 vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 41/1989 Zb. o usmerňovaní mzdových prostriedkov podnikov s obchodnou činnosťou, bytového hospodárstva a miestnej výroby a služieb.

(2) Na zväzy a zariadenia sa nevzťahujú v roku 1990 ustanovenia štvrtej časti vyhlášky, ak nemali podľa predpisov platných v roku 1989 právo tvoriť fond odmien.

§ 26

Zrušuje sa výnos Ministerstva financií, cien a miezd SSR z 1. augusta 1989 č. 5/486/89 o usmerňovaní mzdových prostriedkov vo výrobných družstvách.

§ 27
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Minister:

M. Kováč v. r.

1) § 1 písm. b) zákona č. 94/1988 Zb. o bytovom, spotrebnom a výrobnom družstevníctve.

2) Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 74/1970 Zb., ktorou sa upravuje uvoľnovanie, umiestňovanie a hmotné zabezpečenie pracovníkov v súvislosti s vykonávaním racionalizačných a organizačných opatrení, v znení vyhlášky č. 4/1979 Zb. a vyhlášky č. 234/1988 Zb.
Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 82/1988 Zb., ktorou sa upravuje uvoľnovanie, umiestňovanie a hmotné zabezpečenie pracovníkov v súvislosti s prestavbou národného hospodárstva a ústredných orgánov.
Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 195/1989 Zb. o zabezpečení pracovníkov pri organizačných zmenách a občanov pred nástupom do zamestnania.
Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 102/1987 Zb. o pracovnom uplatnení a hmotnom zabezpečení pracovníkov a baníctve trvale nespôsobilých na doterajšiu prácu.

3) § 4 vyhlášky Ministerstva školstva SSR a Ministerstva práce a sociálnych vecí SSR č. 4/1987 Zb. o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov stredných odborných učilíšť, stredných odborných učilíšť pre mládež vyžadujúcu osobitná starostlivosť a osobitných odborných učilíšť.

4) Podľa záväznej jednotnej sústavy národnohospodárskych ukazovateľov zahŕňa čistá produkcia výkony zvýšené alebo znížené o výsledky zahraničného obchodu a znížené o materiálové náklady, služby nemateriálovej povahy a odpisy základných prostriedkov.

5) Ukazovateľ obdobného charekteru ako čistá produkcia (redukované výkony, čistá produkcia znížená o dôchodkovú daň a pod.), prípadne ukazovateľ výkonov (maloobchodný obrat, tržby z obchodných, nevýrobných a výrobných činností a pod.), ktorý lepšie vyjadruje zameranie a charakter činnosti organizácie a je účelne spojený s odmeňovaním pracovníkov.

6) § 3 ods. 7 a 8 výnosu Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí z 30. 12. 1987 č. 51-37608-51 l6 o posilnení právomoci a zodpovednosti podnikov za uplatňovanie mzdových foriem (reg. v čiastke 1/1988 Zb.).

7) Výnos Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí z 22. 12. 1987 č. 313-35673-5118 o poskytovaní osobitných ročných odmien pracovníkom, ktorí pracujú s chemickými karcinogénmi (reg. v čiastke 1/1988 Zb.).

8) Smernice Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí z 10. 8. 1979 č. 316-1238/79-7305 o odmeňovaní pracovníkov, ktorí v súvislosti s výkonom povolania vedú služobné cestné motorové vozidlá (reg. v čiastke 25/1979 Zb.).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.